

5 praktische lessuggesties bij de klassieker *Kruistocht in spijkerbroek* van Thea Beckman

Deze lessuggesties zijn geïnspireerd op de leesbevorderingslessen in Station Zuid, de methode voor voortgezet technisch lezen en leesbevordering van Malmberg.



1 Boekgesprek

Werkvorm: Kringgesprek of kleine groep

De leesbevorderingslessen in Station Zuid zijn geïnspireerd op de theorie van Aidan Chambers. Hij ontwikkelde een aanpak om met kinderen over boeken te praten: het 'Vertel eens'-gesprek. In deze gesprekken leren kinderen praten over wat ze gelezen hebben en leren ze luisteren naar de ideeën van anderen. Het gesprek is gericht op het versterken van het plezier in lezen. De kinderen ontdekken dat boeken een persoonlijke betekenis voor henzelf en voor anderen kunnen hebben.

Houd een boekgesprek over *Kruistocht in spijkerbroek*.

- 1 Leid het gesprek in en benadruk de aard van het gesprek: er is geen goed of fout.
- 2 Bij het gesprek is jouw rol als leerkracht belangrijk. Belangrijk is doorvragen, de inbreng van de kinderen op elkaar betrekken en tussendoor kort samenvatten wat er gezegd is.
- 3 Gebruik de onderstaande vragen om het gesprek te sturen maar zorg ervoor dat ze geen eigen leven gaan leiden. Het moet geen vraag-antwoordgesprek worden maar een natuurlijk gesprek worden. Houd steeds rekening met de antwoorden en reacties van de kinderen en ga daarop in, vraag de kinderen om op elkaar te reageren en volg ze in hun gedachtegang.

4 Vragen van Chambers:

Vragen om het gesprek op gang te brengen

- Wat is je opgevallen in dit verhaal?
- Wat vond je leuk, mooi of goed aan dit verhaal? En wat juist niet?
- Wat vond je moeilijk of onduidelijk?
- Wat kwam er steeds terug in het verhaal?

Algemene vragen

- Toen je het boek voor het eerst zag en je nog niets had gelezen, wat dacht je toen dat het voor boek was?
- Ken je andere boeken die hierop lijken?
- Had je dit boek al eens gelezen? Zo ja, was het deze keer anders?
- Zijn je woorden opgevallen of zinnen die je mooi vond? Of lelijk?
- Als de schrijver zou vragen wat er anders of beter zou kunnen, wat zou je dan zeggen?
- Was er iets in dit boek dat je zelf weleens hebt meegemaakt?
- Zag je, tijdens het lezen, het verhaal voor je ogen gebeuren?

- Hoeveel verschillende verhalen zitten er in dit verhaal?
- Is dit een boek om vlug te lezen of juist langzaam?
- Wat zou je aan de schrijver willen vragen?
- Wat zou je zeggen als iemand aan je vraagt wat voor boek het is?

Specifieke vragen

- Hoelang duurt het verhaal?
- Zijn er dingen die lang duren, maar die in een paar woorden worden verteld?
- Zijn er dingen die heel vlug voorbij zijn, maar die uitgebreid beschreven worden?
- Waar speelt het verhaal zich af?
- Welke personages vind je aardig?
- Welke personages vind je niet aardig?
- In welke tijd speelt het verhaal zich af?
- Wie vertelt het verhaal?

2 Historisch verhaal

Werkvorm: Kies je plaats

Door de truc met de tijdmachine is *Kruistocht in spijkerbroek* een bijzonder historisch verhaal. Je kijkt door de ogen van een jongen uit de twintigste eeuw naar de middeleeuwen. Op die manier kun je beide tijden goed vergelijken. Bespreek dit historische aspect met de kinderen met de werkvorm Kies je plaats.

- 1 Vertel dat dit boek een historisch verhaal is. Het is helemaal verzonnen, maar de schrijver heeft wel geprobeerd om zo goed mogelijk weer te geven hoe het was om te leven in de middeleeuwen. Kinderkruistochten hebben echt bestaan. Historische verhalen leren je niet alleen over hoe het vroeger was, maar kunnen je ook aan het denken zetten over het nu. Je ontdekt bijvoorbeeld dat dingen die voor ons heel vanzelfsprekend zijn, vroeger heel anders waren.
- 2 Trek een denkbeeldige lijn in de klas: de ene kant is eens, de andere oneens.
- 3 Lees een voor een deze stellingen voor. Na elke stelling kiezen de kinderen positie: eens of oneens. Laat een paar kinderen hun keuze beargumenteren. Geef alle kinderen daarna de gelegenheid om van positie te veranderen.
 - Door een historisch verhaal gaat de geschiedenis voor mij leven.
 - Ik had graag in de middeleeuwen willen leven.
 - In *Kruistocht in spijkerbroek* leer je meer over de middeleeuwen dan in een geschiedenisles op school.
- 4 Sluit af met een klassikaal gesprek over historische boeken.

3 Dialogen naspelen

Werkvorm: Groepjes

- *Kruistocht in spijkerbroek* bevat veel levendige dialogen. Ga kort in op de theorie. Wat is een dialoog en wat is directe rede? Waarom wordt in boeken vaak de directe rede gebruikt? (Verlevendigt het verhaal en zorgt voor beleving en vaart.)
- Kies een fragment uit het boek. Bijvoorbeeld een van de gesprekken tussen Dolf en Anselmus. Lees het zelf hardop 'neutraal' voor.
- Vraag dan of een van de leerlingen het fragment mooi kan voorlezen door te letten op intonatie en beleving.
- Verdeel de klas vervolgens in groepjes en laat ieder groepje een ander fragment met een dialoog kiezen.
- De leerlingen verdelen de rollen, wijzen een verteller aan die de indirecte rede voor zijn rekening neemt en oefenen en spelen de dialoog voor de rest van de klas.
- Rond af met een klassikale bespreking. Vonden ze het leuk om te doen, of moeilijk, eng of ...? Vonden ze de dialogen 'natuurlijk'? Zouden echte personages ook zo tegen elkaar praten? Waarom wel of niet?

4 Boekverfilming

Werkvorm: Geef je mening

In 2006 werd *Kruistocht in spijkerbroek* verfilmd (in het Engels zodat de film ook buiten Nederland kon worden uitgebracht). Laat de kinderen discussiëren over de verschillen en de voor- en nadelen van film versus boek met de werkvorm Geef je mening.

1. Laat de trailer van de film zien (YouTube).
2. Geef de kinderen plakbriefjes en stel de volgende vragen:
 - Wat is het voordeel van eerst het boek lezen en dan de film kijken?
 - Wat is het voordeel van eerst de film kijken en dan het boek lezen?
 - In een boek kom je meestal meer te weten over wat de hoofdpersoon denkt, dan in een film. Waarom is dat, denk je?
 - Welk stuk uit *Kruistocht in spijkerbroek* lijkt jou het leukst of spannendst in de film en waarom?
 - Vind je het leuk dat veel boeken verfilmd worden? Waarom wel of niet?
3. Vraag de kinderen om hun antwoorden in steekwoorden op de plakbriefjes te schrijven en verzamel ze op het bord.
4. Inventariseer de antwoorden en bespreek ze. Waarover zijn de meeste kinderen het eens en waarover niet? Zouden ze de film willen zien?

5 Boekbabbel - Promotiefilmpje maken

Werkvorm: Tweetallen of groepjes

- Als het boek uit is, is het tijd om er reclame voor te maken! Laat de kinderen in twee- of viertallen een boekbabbel over *Kruistocht in spijkerbroek* maken aan de hand van de stappen op het werkblad.
- Laat de boekbabbels op het digibord zien en bespreek ze na. Of stuur ze naar de uitgever van het boek!

Kruistocht in spijkerbroek

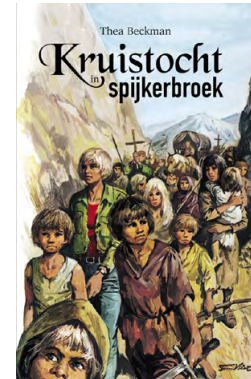
Auteur: Thea Beckman

Uitgever: Lemniscaat

BOEKBABEL

Wat is het?

Een kort filmpje waarin je vertelt over het boek en er reclame voor maakt.



Hoe werkt het?

In je boekbabbel beantwoord je deze vragen:

- Wat is de titel?
- Wie is de schrijver?
- Waar speelt het verhaal?
- Wie zijn de hoofdpersonen?
- Wat gebeurt er in het boek? (Houd het kort en verklap vooral niet hoe het afloopt!)
- En natuurlijk mag je meer vertellen ...

Je eindigt met reclame voor het boek, bijvoorbeeld:

- Als je houdt van boeken met ... dan moet je dit boek echt lezen.
- Dit boek is bijzonder omdat ...

Hoelang duurt de boekbabbel?

Reclamefilmpjes zijn altijd kort maar krachtig. Anderhalve minuut is lang genoeg.

Wie doet wat?

Verdeel de vragen of beantwoord ze samen.

Bedenk samen goede reclamezinnen.

Bedenk ook wie wat vertelt in het filmpje en wie jullie gaat filmen.

Laat ook de voorkant van het boek zien in je filmpje.

Klaar? Eerst een paar keer oefenen en dan ... filmen maar!